

Čís. 459.

Zboží jest zasílatelem převzato, jakmile bylo jeho zaměstnanci z odesílatelových místností naloženo na jeho povozy.

Za ztrátu vyschnutím zboží ručí speditér jen, nedbal-li péče řádného obchodníka.

(Rozh. ze dne 23. března 1920, Rv I 112/20.)

Žalující firma pověřila žalovaného speditéra, by dopravil 92 pytlů štetin, jež pro ni ležely u firmy Ludvík E., firmě Josef Z. Zjištěno bylo, že zboží vážilo při převzetí od firmy Ludvík E. 8587 kg, při dodání firmě Josef Z. však o 57 kg méně. Žalobkyně domáhá se na spediterovi náhrady schodku. Žaloba byla soudy všech tří stolic zamítnuta, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dle článku 380 obch. zák. ručí speditér za škodu povstalou při dopravě převzaté zásilky zboží zanedbáním péče řádného obchodníka. Speditér takto ručí dle článku 395 obch. zák. v době mezi převzetím a dodáním zboží za škodu povstalou na zboží k dopravě převzatém. Jedná se tudíž v tomto případě o to, mnoho-li zboží žalovaná od firmy Ludvík E. k dopravě převzala a mnoho-li příjemci zboží odevzdala. Za převzaté platí ono množství, které žalovanému skutečně k dopravě odevzdáno bylo, které tedy zřízenci žalovaného na povozy žalovaným k dopravě určené naložili, a které pak ze závodu firmy Ludvík E. za účelem dopravy příjemci odvezeno bylo. K odůvodnění nároku žalobního ohledně schodku 57 kg prokázati by musila žalobkyně, že škoda způsobena byla ve smyslu čl. 380 obch. zák. žalovaným jako spediterem a to zanedbáním péče řádného obchodníka. V tomto směru nižší soudy zjistily, že ztráta povstala vyschnutím zboží za jeho nakládání, totiž tím způsobem, že firma Ludvík E. k dopravě odevzdala zboží vlhké, které za nakládání v závodě této a za dopravy na dráhu vyschlo a tím na váze oněch 57 kg ztratilo. Škody této nezavinil žalovaný, od něhož zboží, k dopravě odevzdané, nepochází, a jenž vlhkosti zboží nezpůsobil, a ani svými zřízenci nezavinil, pročez za ní nezodpovídá (§ 1312 obč. zák.). Jelikož škoda s činností žalovaného nesouvisí, nebylo třeba s činností touto se zabývat.

Čís. 460.

Ručení dle § 1313 a) obč. zák. vztahuje se pouze na náhradu z porušení smluvního závazku, nikoli též na náhradu z nedovoleného činu.

Nestačí pouhé posypání chodníku, nebylo-li provedeno řádně. Majitel domu, v místě nebydlící, není povinen dohlížeti osobně na čištění chodníku. Této povinnosti nemá ani správce domu, který přenesl péči o čištění na stavitele. Naproti tomu ručí stavitel, jenž spolehl se prostě na svého zřízence. Majitel domu není povinen dáti hladký chodník zdrsniti.

(Rozh. ze dne 23. března 1920, Rv I 123/20.)

Žalobkyně sklouznuvši na kluzkém chodníku způsobila si těžké poranění a domáhala se náhrady škody a to: na majiteli domu z důvodu, že neustanovil domovníka; na správci domu z téhož důvodu a proto, že čištěním a posypáváním chodníku pověřil osobu nezpůsobilou a že na posypávání chodníku nedohlížel; na staviteli, že čištění a posypávání chodníku předal nezpůsobilému polírovi a že na posypávání chodníku nedohlížel; na polírovi, že ustanovil k čištění a posypávání chodníku nezpůsobilého dělníka a že na jeho činnost nedohlížel; konečně na dělníkovi, že v den úrazu chodník neposypal. Všem pak přičítá za vinu, že chodník, ač měl sklon, nebyl zdrsněn. Procesní soud prvního stoluce uznal její nárok pouze proti dělníku. Důvody: Není sporno, že vyhláškou purkmistrovského úřadu města bylo majitelům domů neb jich správcům nařízeno, by za účelem osobní bezpečnosti chodců s chodníku podél domů ihned, když přestalo sněžit, napadaný sníh a hroudovité nášlapky odklidili a chodník pískem a popelem posypati dali, dále, by za doby noční od 8. hodiny večerní do 7. hodiny ranní napadaný sníh a utvořené náledí nejdéle do 7. hodiny ranní odstraniti dali a že stanovené, že povinnost tato počíná o 7. hodině ranní a končí po 8. hodině večerní. Bylo zjištěno, že žalovaný dělník podle tohoto předpisu se nezachoval, chodník u domu na místě, kde žalobkyně upadla, ani pískem ani popelem neposypal a poněvadž tímto zaviněným opomenutím žalobkyni škoda se stala, jest zavázán, by žalobkyni po rozumu § 1294 a násl. obč. zák. škodu tu nahradil. Pokud se týče ostatních spoluobžalovaných, nenabyl soud přesvědčení, že tito úraz žalobkyně spoluzavinili. Tvrzení žalující strany, že zavinění vlastníka domu, jakož i správce domu shledávati dlužno v tom, že opomenuli ustanoviti domovníka neb osobu, v domě neb na blízku bydlící, není odůvodněno. Jest nesporno, že vlastník domu nebydlí v místě a že správu domu odevzdal svému advokátovi Dru S-ovi, který opět posypáváním a čištěním chodníku pověřil stavitele. Ustanovil tudíž vlastník správcem domu osobu v místě dlící, a povinností správce jest, aby zařídil vše, co místním zájmům a poměrům, domu toho se týkajícím odpovídá. Ustanovení domovníka nebylo tudíž věcí vlastníka a nelze mu v tom ohledu opomenutí za vinu klásti. Co se pak týče správce domu Dra S-a, seznali znalci, že zřízení bytu pro domovníka ve starém domě při značném nákladu a velikých potížích při jeho umístění, když všechny místnosti jsou pronajmuty, na majiteli domu nelze žádati, to tím méně, poněvadž v městě jest většina domů bez domovníka, že čištění a posypávání chodníku obstarává majitel, jeho služebník neb přijednaná osoba. Na základě tohoto posudku má soud za prokázáno, a že umístění domovníka v domě, o nějž jde, není možné a že zřízení bytu pro něho bylo by spojeno s obtížemi a velikými náklady, jichž od vlastníka domu žádati nelze. Ostatně potřeba domovníka odpadla, jakmile posypávání a čištění chodníku svěřeno bylo zvláštní, k tomu ustanovené osobě a nelze proto v neustanovení domovníka shledávati nějakého opomenutí. Že stavitel jest osobou způsobilou ku péči o chodník, nelze zajisté pochybovati, neboť zaměstnává velký počet dělníků a může proto prací tou vhodnou osobu pověřiti, zvláště když se uváží, jaký byl nedostatek pracovních sil toho času (leden 1918) a jak obtížno jest nalézti pracovní sílu ku pracem, které se nekonají pravidelně denně, nýbrž jen v zimě, když sněží a jest náledí. Okolnost, že čištění a posypávání chod-

níku nespadá do oboru činnosti stavitelské, nesvědčí ještě o nezpůsobilosti stavitele, uváží-li se, že, jak znalci seznali, staviteli svěřovány bývají dle místních zvyklostí všechny ať již udržovací či jiné práce bez výjimky. Co uvedeno o správci, platí též o spoluobžalovaných staviteli a polírovi. Jest samozřejmo, že stavitel a polír vzhledem na své povolání nemohou sami prováděti čištění a posypávání chodníku a nelze vinu jejich shledávati v tom, že stavitel prací tou pověřil svého stavbyvedoucího a tento zase dělníka. Okolnost, že ani stavitel ani polír v domě, o nějž jde, nebydlí, a že dělník jest 70 let star, nečiní je osobami nezpůsobilými. Dále jest zjištěno, že stavitel častěji nařizoval polírovi, by se přesvědčil o řádném stavu chodníku a že polír skutečně na dělníkovu práci dohlížel. Třebas v osudný den chodník nebyl posypán, nelze jím to klásti za vinu, neboť nelze zajisté od nich žádati, by dohlíželi na každý jednotlivý úkon dělníkův. Co se tkne okolnosti, že chodník má sklon, že byl hladký i mimo dobu zimní a že nebyl před úrazem zdrsňen, jest nepochybně, že zanedbání povinné péče v tom ohledu týkati by se mohlo jedině vlastníka domu po případě správce domu. Znalci však vyslovili se v ten rozum, že není zákonných předpisů, které by majiteli domu ukládaly povinnost z chodníku hladký jeho povrch zřízením povrchu drsnějšího odstraniti, že povrch u každého staršího chodníku jest hladký a že přeložení nebo v řídkém případě srovnání desek nikoli však zdrsňení ukládá stavební úřad majiteli domu zpravidla jenom při přestavbě domu, že pro každý chodník jest předepsán stavebním úřadem jistý sklon, že sklon u chodníku, o nějž jde, jest normální a že chodník v den úrazu nebyl špatný ani závadný, by jím úraz chodce mohl býti zaviněn a nelze tudíž ani v tomto směru dovoditi vinu žalovaných. O d v o l a c í s o u d nevyhověl ani dovolání žalobkyně ani žalovaného dělníka, v podstatě z týchž důvodů.

N e j v y š š í s o u d, nevyhověv dovolání žalovaného dělníka, vyhověl dovolání žalobkyně potud, že uznal též náhradní povinnost stavitelovu a uvedl v tomto směru

v d ů v o d e c h:

Jest zjištěno, že správce domu, spoluobžalovaný advokát Dr. S. pověřil žalovaného stavitele čištěním a posypáváním chodníku. Jak znalci slyšení seznali, bývají staviteli dle místních zvyklostí svěřovány všechny ať již udržovací či jiné práce bez výjimky, takže dlužno za to míti, že práce, s posypáváním chodníku spojené, náležejí do oboru povšechné činnosti stavitelské. Tím, že žalovaný stavitel příkaz přijal, převzal k plnění všechny povinnosti ve vyhlášce purkmistrovského úřadu vypočtené, kde se zejména stanoví, že, utvoří-li se náledí na chodnících, jsou majitelé domů nebo jich správcové povinni, dáti chodníky posypati pískem neb popelem dle potřeby i několikráte za den. Přesné provádění předpisů těchto vyžaduje samozřejmě, by osoba, jež příslušné práce vykonavati má, dlela buďto v bezprostřední blízkosti určeného místa, by dle potřeby ihned zakročiti mohla, neb by jí, když nezdržuje se na místě samém, dány byly náležité pokyny, které by zaručovaly spolehlivé plnění jejich povinností. Žalovaný stavitel, jenž vzhledem na své povolání čištění a posypávání chodníku sám osobně vykonávati nehodlal, neudělil však osobě, jež měla práce ty vykonávati, žádných instrukcí, aniž se, jak to pře-

vzaté jím povinnosti vyžadovaly, přesvědčil, zda úkony, ve zmíněné vyhlášce předepsané, jsou skutečně plněny; on to za sporu ani vůbec ne-
tvrdil, omeziv se na všeobecné tvrzení, že opětovně přiváděl polírovi
na paměť řádné plnění povinnosti jeho, týkající se čištění a posypávání
chodníku. Spolehl se takto prostě na stavbyvedoucího, na něhož přenesl
úkol převzatý a o další běh věcí se nestaral. Toto opomenutí mělo v zá-
pětí, že v kritickou dobu nebyl chodník před domem vůbec posypán,
ačkoliv povrch jeho byl následkem náledí kluzký. Tím je prokázána pří-
činná souvislost mezi opomenutím žalovaného stavitele a úrazem žalob-
kyně, což má v důsledku, že i on jest práv ze škody žalobkyni vzešlé,
zvláště když tím, že přenesl úkol svůj na někoho jiného, nesprostil se
ještě beze všeho ručení za zavinění, jež jemu samému na vrub padá. Na-
prosto pochyben jest poukaz žalobkyně k §u 1313 a) obč. zák., z něhož
dovolatelka snaží se dovoditi ručení všech žalovaných vyjímajíc žalo-
vaného dělníka. Vždyť ustanovení to platí jen v poměru smluvnímu, t
tam, kde někdo někomu jinému smlouvou k plnění jest záváz
v kterémžto případě ručí ovšem bezpodmínečně za vinu osob, jichž i
užívá k plnění závazku smluvního, nikoli však v poměru deliktním, jak
v tomto případě. K tomu ustanovení §u 1313 a) obč. zák. se nevztahuje

Čís. 461.

**Byl-li čeledín poškozen zvířetem, jež již delší dobu znal a opatroval,
jde o náhodu v jeho osobě, z níž není práv zaměstnavatel.**

(Rozh. ze dne 23. března 1920, Rv I 144/20.)

Žalující čeledín, chtěje po práci vypřáhnouti koně, jež měl již 11 mě-
síců na starosti, byl kopnut koněm do nohy. Žalobě jeho proti hospodáři
o náhradu škody procesní soud prvního stáda nevyhověl. D ů
v o d y: Žalobní nárok opírá se o předpis § 1325 obč. zák., jenž předpo-
kládá zavinění ve smyslu 30. hlavy II. dílu občanského zákoníka, leč ža-
lobci se důkaz v tomto směru nezdařil. Bylo zjištěno, že žalobce v den
nehody orál na poli, jež bylo značně rozměklé deštěm, a že pluh, jehož
používal, byl vadným. Tím kladeny byly na koně veliké požadavky,
čímž stali se velice neklidnými. Žalobce měl práci přerušiti a prohlédnouti
řádně pluh, když viděl, že nesprávně oře, neměl však v práci pokračovati
a tím koně přespříliš namáhati. Koně nebyli zlí, a bylo vinou žalobcovou,
že vypřáhal koně — jež po 11měsíční službě již dobře znal — ihned po
práci tak namáhavě. Nelze tudíž ze zjištěných skutečností vyvoditi za-
vinění žalovaného, ba naopak právem jest míti za to, že nehoda nastala
zaviněním žalobcovým, nehledě k tomu, že, i kdyby šlo o pouhou náhodu,
stihly by následky její dle § 1311 obč. zák. poškozeného, jenž přivodil
náhodu svým zaviněním. O d v o l a c í soud potvrdil rozsudek soudu
prvního stáda v podstatě z týchž důvodů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Prohlédnutí pluhu, je-li způsobilý k orání, nebo včasné zastavení orby,
byl-li pluh vadný a koně nepokojni, bylo věcí žalobce, který námezdní